TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. sausio 26 d.*

„Apeliacinis skundas — Konkurencija — Karteliai — Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos vonios kambario įrangos rinkos — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio ir Europos ekonominės erdvės susitarimo 53 straipsnio pažeidimas — Kainų koordinavimas ir keitimasis neskelbtina komercine informacija — Vienas pažeidimas — Įrodymai — Baudos — Neribota jurisdikcija — Protingas terminas — Proporcingumas“

Byloje C-642/13 P

dėl 2013 m. lapkričio 29 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

**Villeroy & Boch Belgium SA**, įsteigta Briuselyje (Belgija), atstovaujama *advocaten* O. W. Brouwer ir N. Lorjé,

ieškovė,

kita proceso šalis:

**Europos Komisija**, atstovaujama L. Malferrari ir F. Ronkes Agerbeek, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovė pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, teisėjai M. Berger, E. Levits, S. Rodin (pranešėjas) ir F. Biltgen,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 10 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* * Proceso kalba: nyderlandų.

**Sprendimą**

1 Savo apeliaciniu skundu V*illeroy & Boch Belgium SA* (toliau – *Villeroy & Boch Belgija*) prašo panaikinti 2013 m. rugsėjo 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Villeroy & Boch Austria ir kt. / Komisija* (T-373/10, T-374/10, T-382/10 ir T-402/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:455, toliau – skundžiamas sprendimas), nes šiuo sprendimu minėtas teismas atmetė jos ieškinį dėl 2010 m. birželio 23 d. Komisijos sprendimo C(2010) 4185 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39092 – Vonios kambario įranga) (toliau – ginčijamas sprendimas) panaikinimo, kiek šis su ja susijęs.

## Teisinis pagrindas

*Reglamentas Nr. 1/2003*

2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 23 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta:

„2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

pažeidžia [SESV 101 arba 102] straipsnio nuostatas <…>

<…>

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

<…>

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

*2006 m. gairės*

3 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių (OL C 210, 2006, p. 2, toliau – 2006 m. gairės) 2 punkte dėl baudų nustatymo nurodyta, kad „Komisija turi atsižvelgti į pažeidimo sunkumą ir trukmę“ ir kad „paskirta bauda negali viršyti Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 pastraipose nustatytų ribų“.

4 2006 m. gairių 37 punkte nustatyta:

„Nors šiose Gairėse nurodomas bendras baudų apskaičiavimo metodas, tam tikros bylos ypatumai ar būtinybė siekti atgrasomojo poveikio konkrečioje byloje gali pateisinti Komisijos nukrypimą nuo šių metodų ar nuo 21 punkte nustatytų apribojimų.“

## Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

5 Su karteliu susiję produktai yra vonios kambario įranga, priklausanti vienam iš šių trijų prekių pogrupių: santechninės armatūros prekės, dušo uždangos ir jų priedai, taip pat keramikos prekės (toliau – trys prekių pogrupiai).

6 Ginčo aplinkybes Bendrasis Teismas išdėstė skundžiamo sprendimo 1–19 punktuose ir jas galima apibendrinti, kaip nurodyta toliau.

7 Ginčijamame sprendime Komisija konstatavo SESV 101 straipsnio 1 dalies ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3, toliau – EEE) 53 straipsnio pažeidimą vonios kambario įrangos sektoriuje. Šis pažeidimas, kurį darė 17 įmonių, tęsėsi įvairias laikotarpiais nuo 1992 m. spalio 16 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d. ir tai buvo visuma antikonkurencinių susitarimų arba suderintų veiksmų Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos teritorijose.

8 Konkrečiai kalbant, ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad konstatuotą pažeidimą sudarė, pirma, minėtų vonios kambario įrangos gamintojų vykdomas kasmetinio kainų kėlimo ir kitų tarifų nustatymo elementų koordinavimas per reguliarius nacionalinių profesinių asociacijų susitikimus, antra, kainų nustatymas ar derinimas dėl konkrečių aplinkybių, kaip antai žaliavų kainų augimo, euro įvedimo, taip pat mokesčių už kelius nustatymo, ir, trečia, neskelbtinos komercinės informacijos atskleidimas ir keitimasis ja. Be to, Komisija konstatavo, kad kainos vonios kambario įrangos sektoriuje buvo nustatomos kasmet. Gamintojai nustatydavo kainoraščius, kurie paprastai galiodavo vienus metus ir kuriais buvo remiamasi esant komerciniams santykiams su didmenininkais.

9 *Villeroy & Boch Belgija* ir kitos ieškovės pirmojoje instancijoje, t. y. *Villeroy & Boch Austria GmbH* (toliau – *Villeroy & Boch Austrija*), *Villeroy & Boch AG* (toliau – *Villeroy & Boch*) ir *Villeroy & Boch SAS* (toliau – *Villeroy & Boch Prancūzija*), veikia vonios kambario įrangos sektoriuje. *Villeroy & Boch* priklauso visa *Villeroy & Boch Austrija*, *Villeroy & Boch Prancūzija*, *Villeroy & Boch Belgija*, *Ucosan BV* ir šios dukterinių bendrovių, taip pat *Villeroy & Boch SARL* (toliau – *Villeroy & Boch Liuksemburgas*) kapitalas.

10 2004 m. liepos 15 d. *Masco Corp.* ir jos dukterinės bendrovės, tarp kurių yra *Hansgrohe AG*, gaminanti santechninės armatūros prekes, ir *Hüppe GmbH*, gaminanti dušo uždangas, informavo Komisiją, kad vonios kambario įrangos sektoriuje egzistuoja kartelis, ir paprašė jas atleisti nuo baudų pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL C 45, 2002, p. 3, toliau – 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo) arba, jei šis prašymas nebūtų patenkintas, sumažinti baudas, kurios joms gali būti skirtos. 2005 m. kovo 2 d. Komisija priėmė sąlyginį sprendimą atleisti *Masco* nuo baudos pagal šio pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 punkto a papunktį ir 15 punktą.

11 2004 m. lapkričio 9 ir 10 d. Komisija atliko iš anksto nenumatytus patikrinimus kelių bendrovių ir nacionalinių profesinių asociacijų, veikiančių vonios kambario įrangos sektoriuje, patalpose.

12 2004 m. lapkričio 15 ir 19 d. *Grohe Beteiligungs GmbH* ir jos dukterinės bendrovės, taip pat *American Standard Inc.* atitinkamai pateikė prašymus atleisti nuo baudų pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo arba, jei tas prašymas nebūtų patenkintas, sumažinti jų dydį.

13 2005 m. lapkričio 15 d.–2006 m. gegužės 16 d. laikotarpiu įvairioms bendrovėms ir asociacijoms, veikiančioms vonios kambario įrangos sektoriuje, įskaitant ieškoves pirmojoje instancijoje, išsiuntusi prašymus pateikti informacijos Komisija 2007 m. kovo 26 d. priėmė pranešimą apie kaltinimus ir jį išsiuntė visoms minėtoms bendrovėms.

14 2006 m. sausio 17 ir 19 d. *Roca SARL*, *Hansa Metallwerke AG* ir šios dukterinės bendrovės taip pat pateikė prašymus atleisti nuo baudų arba, jei šie prašymai nebūtų patenkinti, jas sumažinti pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo. 2006 m. sausio 20 d. *Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG Armaturenfabrik* irgi pateikė tokį prašymą.

15 Po 2007 m. lapkričio 12–14 d. posėdžio, kuriame dalyvavo ieškovės pirmojoje instancijoje, kai 2009 m. liepos 9 d. jau buvo išsiųstas raštas, raginantis atkreipti minėtų bendrovių dėmesį į tam tikrus įrodymus, kuriais Komisija ketino remtis priimdama galutinį sprendimą, ir kai vėliau minėtoms

ieškovėms buvo išsiųsti prašymai pateikti papildomos informacijos, Komisija 2010 m. birželio 23 d. priėmė ginčijamą sprendimą. Sprendime ji konstatavo šio sprendimo 8 punkte aprašytą elgesį, kuris buvo bendro plano riboti konkurenciją tarp šio sprendimo adresačių dalis ir turėjo vieno bei tęstinio pažeidimo požymių, apimantį tris prekių pogrupius ir Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos teritorijas. Šiuo klausimu ši institucija pažymėjo, kad minėtas elgesys atitiko pasikartojantį modelį šešiose valstybėse narėse, dėl kurių Komisija atliko tyrimą. Ji taip pat nustatė, kad egzistuoja nacionalinės profesinės asociacijos dėl visų trijų prekių pogrupių, kurias pavadino „koordinavimo organizacijomis“, nacionalinės profesinės asociacijos, vienijančios narius, kurių veikla apėmė bent du iš trijų prekių pogrupių, jos pavadintos „daugiaprekėmis asociacijomis“, ir specializuotos asociacijos, vienijančios narius, kurių veikla apėmė vieną iš trijų prekių pogrupių. Galiausiai ji konstatavo, kad buvo centrinė įmonių grupė, kuri dalyvavo kartelyje skirtingose valstybėse narėse per koordinavimo organizacijas ir daugiaprekes asociacijas.

16 Komisijos nuomone, ieškovės pirmojoje instancijoje dalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą kaip šių asociacijų narės: *IndustrieForum Sanitär*, kuri 2001 m. pakeitė *Freundeskreis der deutschen Sanitärindustrie*; *Arbeitskreis Baden und Duschen*, kuri 2003 m. pakeitė *Arbeitskreis Duschabtrennungen* ir *Fachverband Sanitär-Keramische Industrie* Vokietijoje, *Arbeitskreis Sanitärindustrie* Austrijoje, *Vitreous China-group* (toliau – VCG) Belgijoje, *Sanitair Fabrikanten Platform* Nyderlanduose ir *Association française des industries de céramique sanitaire* Prancūzijoje. Dėl pažeidimo Nyderlanduose Komisija ginčijamo sprendimo 1179 konstatuojamojoje dalyje iš esmės konstatavo, kad įmonėms, kurios dalyvavo darant šį pažeidimą, negali būti skirta bauda dėl pasibaigusios senaties.

17 Ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje Komisija nurodė įmones, kurioms skyrė sankcijas už SESV 101 straipsnio ir nuo 1994 m. sausio 1 d. EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą dėl to, kad jos dalyvavo kartelyje vonios kambario įrangos rinkoje Belgijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Nyderlanduose ir Austrijoje įvairiais laikotarpiais nuo 1992 m. spalio 16 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d. Kalbant apie ieškoves pirmojoje instancijoje, Komisija minėto sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje skyrė sankcijas *Villeroy & Boch* už jos dalyvavimą darant minėtą vieną pažeidimą nuo 1994 m. rugsėjo 28 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d., o jos dukterinėms bendrovėms *Villeroy & Boch Belgija*, *Villeroy & Boch Prancūzija* ir *Villeroy & Boch Austrija* – už laikotarpius nuo 1994 m. spalio 12 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d.

18 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 8 dalyje Komisija pirmiausia *Villeroy & Boch* skyrė 54 436 347 EUR baudą, antra, *Villeroy & Boch* solidariai su V*illeroy & Boch Austrija* – 6 083 604 EUR baudą, trečia, *Villeroy & Boch* solidariai su *Villeroy & Boch Belgija* – 2 942 608 EUR baudą ir, ketvirta, *Villeroy & Boch* solidariai su V*illeroy & Boch Prancūzija* – 8 068 441 EUR baudą. Bendra ieškovėms pirmojoje instancijoje skirtų baudų suma sudarė 71 531 000 EUR.

19 Apskaičiuodama šias baudas Komisija rėmėsi 2006 m. gairėmis.

**Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas**

20 2010 m. rugsėjo 9 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai apeliantė pateikė ieškinį byloje T-402/10 dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, kiek jis su ja susijęs arba subsidiariai – dėl jai skirtos baudos sumažinimo.

21 Grįsdama savo reikalavimus apeliantė Bendrajame Teisme tvirtino, kad Komisija nustatytą pažeidimą nepagrįstai pripažino vienu, sudėtiniu ir tęstiniu pažeidimu, ir subsidiariai nurodė, kad taip kvalifikuodama ji pažeidė pareigą motyvuoti, nes nepakankamai tiksliai apibrėžė nagrinėjamas rinkas. Apeliantė taip pat nurodė, kad jos dalyvavimo darant pažeidimą Belgijoje Komisija neįrodė. Galiausiai

ji ginčijo savo solidarią atsakomybę už skirtos baudos sumokėjimą ir nurodė, kad baudos apskaičiavimas buvo klaidingas, kad ji turėjo būti sumažinta atsižvelgiant į pernelyg ilgą administracinės procedūros trukmę ir kad ji buvo neproporcinga.

22 Subsidiariai apeliantė pateikė prašymą sumažinti jai skirtos baudos dydį.

23 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį.

**Šalių reikalavimai**

24 Apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti visą skundžiamą sprendimą, nes juo Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinį,

— nepatenkinus šio reikalavimo, iš dalies panaikinti skundžiamą sprendimą,

— nepatenkinus šio reikalavimo, sumažinti jai skirtą baudą,

— nepatenkinus nė vieno iš šių reikalavimų – panaikinti skundžiamą sprendimą ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

25 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti visą apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies akivaizdžiai nepagrįstą ir

— priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

**Dėl apeliacinio skundo**

26 Apeliantė savo apeliacinį skundą grindžia keturiais pagrindais. Pirmasis pagrindas susijęs su teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė vertindamas Belgijoje tariamai padarytą pažeidimą. Antrasis pagrindas susijęs su Bendrojo Teismo teisės klaida konstatuojant sudėtinį ir tęstinį pažeidimą. Trečiasis pagrindas susijęs su aplinkybe, kad Bendrasis Teismas nepasinaudojo savo neribota jurisdikcija, kad atliktų skirtos baudos dydžio kontrolę. Ketvirtasis pagrindas susijęs su proporcingumo principo pažeidimu.

*Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su klaidingu Belgijoje tariamai padaryto pažeidimo vertinimu*

Šalių argumentai

27 Savo pirmajame apeliacinio skundo pagrindė, suskirstytame į keturias dalis, apeliantė pirmiausia tvirtina, kad Bendrasis Teismas iškraipė įrodymus dėl Belgijoje tariamai padaryto pažeidimo ir pažeidė savo pareigą motyvuoti. Iš tikrųjų minėto sprendimo 243 ir paskesniuose punktuose Bendrojo Teismo nurodyti motyvai grindžiami neteisinga prielaida, kad Z. po 2003 m. sausio 1 d. vis dar joje dirbo. Iš tikrųjų, kaip apeliantė per posėdį nurodė Bendrajame Teisme ir kaip šis pats konstatavo per posėdį, Z. nuo minėtos datos neturėjo jokių organizacinių ar darbo sutartimi su ja pagrįstų ryšių, o tai reiškia, kad apeliantei negali būti inkriminuojamos faktinės aplinkybės.

28 Antra, apeliantė subsidiariai tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė SESV 101 straipsnį, kai nusprendė, jog apeliantė dalyvavo darant pažeidimą dėl keramikos prekių Belgijoje, nors ji šioje rinkoje nebevykdė veiklos nuo 2002 m. pabaigos, ir kad nebuvo įrodyta, jog ji stengėsi, kad kartelio narių tikslai būtų pasiekti. Konkrečiai kalbant, Bendrasis Teismas nenurodė, kokiu „elgesiu“ apeliantė po pasitraukimo iš rinkos galėjo derinti veiksmus su kitais kartelio dalyviais, kad apribotų konkurenciją šioje rinkoje. Atsižvelgiant į Bendrojo Teismo 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendime *Wabco Europe ir kt. / Komisija* (T-380/10, EU:T:2013:449, 79 ir paskesni punktai) ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendime *Keramag Keramische Werke ir kt. / Komisija* (T-379/10 ir T-381/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:457, 222 ir paskesni punktai) pateiktus motyvus, negalima apeliantei nei priskirti atsakomybės už trečiųjų asmenų elgesį po minėto pasitraukimo iš rinkos, nei skirti jai už tai baudos. Bet kuriuo atveju skirtingas faktinių aplinkybių vertinimas skundžiamame sprendime ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendime *Wabco Europe ir kt. / Komisija* (T-380/10, EU:T:2013:449) yra vienodo požiūrio principo pažeidimas apeliantės nenaudai.

29 Trečia, dėl veiksmų derinimo per 2003 m. balandžio 28 ir 29 d. susitikimą Belgijoje įrodymo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 271 punkte pripažino, kad įrodymų vertinimas apsiribojo tik pastabomis, jog vienodo nuolaidų dydžio, išreikšto procentine dalimi, didmenininkams nenustatymas „neleidžia atmesti galimybės, kad konkurencija buvo iškraipyta dėl keitimosi aptariama informacija“. Vis dėlto, net jei reikėtų pripažinti šį Bendrojo Teismo tvirtinimą pagrįstu, jo, logiškai mąstant, nepakaktų pažeidimui įrodyti. Taigi buvo nesilaikyta pareigos motyvuoti, kaip ji suprantama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, arba pažeistas principas *in dubio pro reo*, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnio 1 dalyje.

30 Ketvirta, skundžiamo sprendimo 272 ir 274 punktuose padaryta teisės klaida konstatuojant, kad visi Belgijos vonios kambario keramikos prekių rinkoje inkriminuojami pažeidimai sudarė vieną sudėtinį ir tęstinį pažeidimą.

31 Komisijos remiantis VCG susitikimuose nustatytos faktinės aplinkybės iš tikrųjų neleidžia daryti išvados, kad visas nustatyto pažeidimo laikotarpis turi būti vertinamas kaip sudarantis vieną pažeidimą. Priešingai, po 2003 m. balandžio 28 ir 29 d. VCG susitikimo pastebimas akivaizdus pažeidimo laikinas nutraukimas, o tai teisiniu požiūriu neleidžia ankstesnių ir vėlesnių susitikimų sujungti į vieną ir tęstinį pažeidimą.

32 Komisija mano, kad reikia atmesti pirmąjį pagrindą.

Teisingumo Teismo vertinimas

33 Pirmiausia dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pareigos motyvuoti nesilaikymu ir įrodymų iškraipymu, nes Bendrasis Teismas neatsižvelgė į apeliantės argumentus, kad Z. nuo 2003 m. sausio 1 d. neturėjo jokių ryšių su ja, reikia pažymėti, kad per rašytinę proceso Bendrajame Teisme dalį apeliantė, ginčydama savo dalyvavimą kartelyje Belgijoje nuo šios datos, tik paminėjo, kad *Villeroy & Boch Liuksemburgas* „2002 m. pabaigoje perėmė Belgijos bendrovės keramikos padalinį“. Tik per žodinę proceso Bendrajame Teisme dalį apeliantė pirmą kartą aiškiai nurodė, kad negali būti pripažinta atsakinga už antikonkurencinį elgesį Belgijos keramikos prekių rinkoje nuo 2003 m. sausio 1 d., nes asmuo, dalyvavęs kartelio susitikimuose, t. y. Z., nuo tos dienos dirbo nebe joje, o *Villeroy & Boch Liuksemburgas*.

34 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį vykstant procesui negalima pateikti naujų pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui. Todėl apeliantės per posėdį Bendrajame Teisme nurodytas argumentas akivaizdžiai nepriimtinas, nes susijęs su nauju pagrindu, pagrįstu faktine aplinkybe, apie kurią pirmoji sužinojo apeliantė ir kuri nebuvo žinoma vykstant procesui.

35 Tiesa, Bendrasis Teismas nepareiškė aiškios nuomonės dėl šio argumento priimtinumo ar pagrįstumo. Vis dėlto pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Bendrasis Teismas kiekvieną kartą, kai šalis vykstant procesui nurodo naują pagrindą, kuris aiškiai neatitinka jo Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies reikalavimų, neprivalo savo sprendime paaiškinti priežasčių, dėl kurių šis pagrindas nepriimtinas, arba nagrinėti jį iš esmės (be kita ko, žr. 2014 m. kovo 20 d. Sprendimo *Rousse Industry / Komisija*, C-271/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:175, 22 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

36 Iš to matyti, kad Bendrasis Teismas nepažeidė pareigos motyvuoti, kai skundžiamo sprendimo 248 punkte, neatsižvelgdamas į pavėluotai pateiktus apeliantės argumentus, kad Z. nuo 2003 m. sausio 1 d. nebebuvo jos darbuotojas, ir nepaaiškindamas, kodėl šie argumentai yra akivaizdžiai nepriimtini, nurodė, jog Z. dalyvavimas kartelio susitikimuose „įrodo, kad V*illeroy & Boch Belgija* toliau aktyviai dalyvavo darant pažeidimą, siekdama savo interesų ir visos įmonės, kaip ši suprantama pagal konkurencijos teisę, kuriai ji priklausė, interesų“.

37 Taigi pirmojo pagrindo pirma dalis yra nepagrįsta.

38 Antra, dėl šio pagrindo antros dalies, susijusios su SESV 101 straipsnio pažeidimu, reikia pažymėti, jog apeliantė neneigia Bendrojo Teismo išvados, kad VCG susitikimai iki 2003 m. sausio 1 d. ir po šios datos buvo neteisėti, tačiau tvirtina, kad Bendrasis Teismas nepagrįstai nusprendė, jog ji dalyvavo darant pažeidimą, nors ji nuo 2002 m. pabaigos nebevykdė veiklos Belgijos keramikos prekių rinkoje.

39 Remiantis Teisingumo Teismo praktika negalima daryti išvados, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje turimos omenyje tik įmonės, vykdančios veiklą tose rinkose, kur ribojama konkurencija, ar su karteliu susijusiose žemesnės ar aukštesnės grandies arba gretimose rinkose; arba įmonės, kurios susitarimu arba suderintais veiksmais riboja savo savarankišką elgesį konkrečioje rinkoje. Iš tikrųjų iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos aišku, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje nuoroda daroma apskritai į visus susitarimus ir visus suderintus veiksmus, kurie, esant tiek horizontaliems, tiek vertikaliems santykiams, iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje, neatsižvelgiant į tai, kokioje rinkoje šalys vykdo veiklą, ir į tai, kad tik vienos iš jų komercinis elgesys priklauso nuo aptariamų susitarimų sąlygų (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *AC-Treuhand / Komisija*, C-194/14 P, EU:C:2015:717 34 ir 35 punktus bei nurodytą teismų praktiką).

40 Iš to matyti, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 242 punkte pagrįstai nusprendė, jog įmonė gali pažeisti SESV 101 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą draudimą, jeigu su kitomis įmonėmis suderintais veiksmais siekia apriboti konkurenciją konkrečioje rinkoje, nebūtinai reikalaujant, kad ji vykdytų veiklą minėtoje rinkoje.

41 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, pirma, priešingai, nei tvirtina apeliantė, Bendrasis Teismas įrodė, jog ji aktyviai dalyvavo darant inkriminuojamą pažeidimą. Skundžiamo sprendimo 244 ir 248 punktuose jis pažymėjo, kad nepertraukiamas Z. (atstovaujant apeliantei) dalyvavimas iki 2003 m. sausio 1 d. ir po šios datos, t. y. ir po to, kai apeliantė nutraukė veiklą keramikos prekių rinkoje, vykusiuose VCG susitikimuose, kurių neteisėtumo ji neginčija, patvirtina jos aktyvų dalyvavimą darant pažeidimą. Antra, priešingai, nei teigia apeliantė, įvairūs veiksmai, kuriais kaltinami šio pažeidimo dalyviai, įskaitant ją pačią, buvo detaliai aprašyti skundžiamo sprendimo 255–277 punktuose.

42 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad apeliantės argumentas, jog ji nuo 2002 m. pabaigos nutraukė bet kokią veiklą keramikos prekių srityje, turi būti atmestas.

43 Ši išvada negali būti paneigta atsižvelgiant į 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Wabco Europe ir kt. / Komisija* (T-380/10, EU:T:2013:449, 84 punktas) ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Keramag Keramische Werke ir kt. / Komisija* (T-379/10 ir T-381/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:457, 220 ir paskesni punktai) išvadą. Iš tikrųjų remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika Bendrojo Teismo pareiga nurodyti savo sprendimų motyvus iš principo negali būti išplėsta taip, kad jis būtų

įpareigotas pagrįsti byloje priimtą sprendimą, atsižvelgdamas į kitoje byloje, kurią išnagrinėjo, priimtą sprendimą, net jeigu jis susijęs su tuo pačiu Komisijos sprendimu (žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 66 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

44 Taigi pirmojo pagrindo antra dalis yra nepagrįsta.

45 Galiausiai, trečia, dėl apeliantės argumentų, išdėstytų nurodant šio pagrindo trečią ir ketvirtą dalis, reikia pažymėti, kad jais apeliantė, prisidengdama tvirtinimais dėl Bendrojo Teismo padarytų teisės klaidų, iš esmės ginčija šio teismo pateiktą įrodymų vertinimą. Tačiau nagrinėdamas apeliacinį skundą Teisingumo Teismas iš principo negali tikrinti Bendrojo Teismo pateikto dokumento įrodomosios galios vertinimo Iš tikrųjų, kaip matyti iš SESV 256 straipsnio ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos, apeliaciją galima paduoti tik teisės klausimais. Bendrasis Teismas vienintelis turi kompetenciją konstatuoti ir vertinti reikšmingas faktines aplinkybes ir įrodymus, išskyrus atvejus, kai faktinės aplinkybės ir įrodymai iškraipomi (šiuo klausimu žr. 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Salzgitter / Komisija*, C-182/99 P, EU:C:2003:526, 43 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

46 Taigi minėti argumentai turi būti atmesti kaip nepriimtini.

47 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą.

*Dėl antrojo pagrindo, susijusio su tuo, kad buvo daromas vienas, sudėtinis ir tęstinis pažeidimas*

Šalių argumentai

48 Nurodydama savo antrąjį pagrindą apeliantė tvirtina, kad skundžiamu sprendimu buvo pažeistas SESV 101 straipsnis ir EEE susitarimo 53 straipsnis, nes Bendrasis Teismas nagrinėjamu atveju nepagrįstai konstatavo vieną, sudėtinį ir tęstinį pažeidimą.

49 Šiuo klausimu apeliantė pirmiausia tvirtina, kad pati vieno, sudėtinio ir tęstinio pažeidimo teisinė sąvoka yra nesuderinama su SESV 101 straipsniu ir EEE susitarimo 53 straipsniu, todėl negali būti taikoma. Iš tikrųjų ši sąvoka Sąjungos teisėje neturi jokio teisinio pagrindo. Be to, naudodama vieno, sudėtinio ir tęstinio pažeidimo koncepciją Komisija dirbtinai sugrupavo skirtingas nepriklausomas rinkas, kad būtų nustatytas vienas bendras pažeidimas, taip išvengdama galimai atskirų pažeidimų senaties terminų. Taip pat apeliantė tvirtina, kad skundžiamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, nes Bendrasis Teismas neatsakė į jos argumentus šiuo klausimu.

50 Antra, apeliantė tvirtina, kad skundžiamame sprendime konstatavus nagrinėjamu atveju vieną konkrečiai Italijos teritoriją apimantį pažeidimą buvo pažeisti teisingo bylos nagrinėjimo principai. Iš tikrųjų, kadangi Bendrasis Teismas manė, kad apeliantė gali būti pripažinta atsakinga už pažeidimą, kurį darant nedalyvavo, tačiau kuris yra vieno pažeidimo, daromo jai dalyvaujant, dalis, apeliantė, norėdama ginčyti savo dalyvavimą darant šį vieną pažeidimą, negali veiksmingai remtis aplinkybe, kad nedalyvavo darant šį pirmą pažeidimą, taigi ji praranda veiksmingą gynybos priemonę. Ji gali ginčyti tik savo žinojimą apie aptariamą pažeidimą.

51 Trečia, subsidiariai apeliantė nurodo, kad nagrinėjamu atveju nebuvo tenkinamos vieno pažeidimo pripažinimo sąlygos, nes Komisija neapibrėžė atitinkamos rinkos ir nebuvo įrodytas atskirų inkriminuojamų veiksmų tarpusavio papildymo ryšys.

52 Ketvirta, apeliantė mano, kad bet kuriuo atveju dėl ginčijamo sprendimo, kiek jis susijęs su tam tikromis valstybėmis narėmis, panaikinimo iš dalies 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimu *Wabco Europe ir kt. / Komisija* (T-364/10, EU:T:2013:477), 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimu *Keramag Keramische Werke ir kt. / Komisija* (T-379/10 ir T-381/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:457) ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimu *Duravit ir kt. / Komisija* (T-380/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:449), ir dėl to, kad tam tikros įmonės galėjo nežinoti apie visą pažeidimą, negali būti kalbama apie bendrą pažeidimą, kaip jis apibūdintas ginčijamame sprendime.

53 Komisija tvirtina, kad reikėtų atmesti antrąjį pagrindą.

Teisingumo Teismo vertinimas

54 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką SESV 101 straipsnio 1 dalis gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir keliais veiksmais arba tęstine veika, nors viena ar kelios šių kelių veiksmų ar tęstinio elgesio sudedamosios dalys taip pat galėtų būti pripažintos atskiru minėtos nuostatos pažeidimu. Taigi, jei įvairiais veiksmais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje, Komisija turi teisę priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, remdamasi dalyvavimu darant visą pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo *Fresh Del Monte Produce / Komisija* ir *Komisija / Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416, 156 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

55 Įmonė, dalyvavusi darant tokį vieną sudėtinį pažeidimą savo veiksmais, priskirtinais prie susitarimo ar suderintų veiksmų, turinčių antikonkurencinį tikslą, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, ir kuriais siekiama prisidėti prie bendro pažeidimo darymo, taip pat gali būti atsakinga už kitų įmonių veiksmus darant tą patį pažeidimą visą jos dalyvavimo jį darant laikotarpį. Taip yra tuo atveju, kai įrodoma, kad minėta įmonė ketino savo elgesiu prisidėti prie visų dalyvių siektų bendrų tikslų ir žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį arba galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo *Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416, 157 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

56 Taigi įmonė gali būti tiesiogiai atlikusi visus vieną tęstinį pažeidimą sudarančius antikonkurencinius veiksmus, ir tokiu atveju Komisija turi teisę jai priskirti atsakomybę už visus veiksmus, todėl ir už visą šį pažeidimą. Įmonė taip pat gali būti tiesiogiai atlikusi tik kelis vieną ir tęstinį pažeidimą sudarančius antikonkurencinius veiksmus, tačiau galėjo žinoti apie visus numatytus ar įgyvendintus kitų kartelio dalyvių neteisėtus veiksmus siekiant tų pačių tikslų arba protingai juos numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti su tuo susijusią riziką. Tokiu atveju Komisija taip pat turi teisę priskirti šiai įmonei atsakomybę už visą antikonkurencinį elgesį, sudarantį tokį pažeidimą, todėl ir už visą pažeidimą (žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo *Fresh Del Monte Produce / Komisija* ir *Komisija / Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416, 158 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

57 Be to, siekiant skirtingus veiksmus pripažinti vienu tęstiniu pažeidimu, nereikia patikrinti, ar tarp jų yra vienas kito papildymo ryšys, t. y. ar kiekvienu iš jų buvo siekiama vienos arba kelių pasekmių įprastai konkurencijai ir darant pažeidimą prisidėta prie bendro antikonkurencinio poveikio, kurio norėjo jo autoriai, vykdantys bendrą vieno tikslo siekiantį planą. Tačiau sąlyga, susijusi su vieno tikslo sąvoka, reikalauja, kad būtų patikrinta, ar nėra pažeidimą sudarantiems skirtingiems veiksmams būdingų veiksnių, kurie gali rodyti, kad realaus kitų dalyvių elgesio tikslas arba antikonkurencinis poveikis nėra tokie patys, todėl jis nėra „bendro plano“ dalis, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Siemens ir kt. / Komisija*, C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:866, 247 ir 248 punktus).

58 Be to, remiantis Teisingumo Teismo praktika negalima daryti išvados, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje turimos omenyje tik įmonės, vykdančios veiklą tose rinkose, kur ribojama konkurencija, ar su karteliu susijusiose žemesnės ar aukštesnės grandies arba gretimose rinkose, arba įmonės, kurios susitarimu arba suderintais veiksmais riboja savo elgesio konkrečioje rinkoje savarankiškumą. Iš tikrųjų iš šio sprendimo 39 punkte nurodytos nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos aišku, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje nuoroda daroma apskritai į visus susitarimus ir visus suderintus veiksmus, kurie, esant tiek horizontaliems, tiek vertikaliems santykiams, iškraipo konkurenciją vidaus rinkoje, neatsižvelgiant į tai, kokioje rinkoje šalys vykdo veiklą, ir į tai, kad tik vienos iš jų komercinis elgesys priklauso nuo aptariamų susitarimų sąlygų (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *AC-Treuhand / Komisija*, C-194/14 P, EU:C:2015:717 34 ir 35 punktus bei nurodytą teismų praktiką).

59 Atsižvelgiant į šią teismų praktiką reikia, pirma, atmesti apeliantės argumentus, kad vieno, sudėtinio ir tęstinio pažeidimo sąvoka nesuderinama su SESV 101 straipsniu ir EEE susitarimo 53 straipsniu ir pažeidžia teisingo bylos nagrinėjimo principus, neatsižvelgiant į pastarojo argumento priimtinumą.

60 Antra, reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei tvirtina apeliantė, Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 32–34, 41, 42 ir 46–48 punktuose primindamas šią teismų praktiką, pakankamai motyvavo savo sprendimą.

61 Trečia, dėl apeliantės argumento, kad nagrinėjamu atveju nebuvo tenkinamos vieno pažeidimo pripažinimo sąlygos, nes Komisija neapibrėžė atitinkamos rinkos, reikia konstatuoti, kad, kaip teisingai skundžiamo sprendimo 54 punkte nurodė Bendrasis Teismas ir kaip pripažįsta pati apeliantė, tai, kad produktų ir geografinės rinkos, kuriose buvo daromas pažeidimas, yra atskiros, bet kuriuo atveju netrukdo konstatuoti vieno pažeidimo. Todėl šis argumentas yra netinkamas.

62 Ketvirta, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 63–71 punktuose nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad Komisija šiuo atveju galėjo konstatuoti vieną tikslą, įrodantį, jog buvo daromas vienas pažeidimas. Iš tikrųjų, remiantis skundžiamo sprendimo 66, 69 ir 71 punktuose konstatuotomis faktinėmis aplinkybėmis, jis pakankamai įrodė, kad atskirais inkriminuojamas veiksmas buvo siekiama vieno tikslo, t. y. koordinuoti visų vonios kambario įrangos gamintojų elgesį didmenininkų atžvilgiu. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, priešingai, nei nurodo apeliantė, kaip matyti iš minėtų 66, 69 ir 71 punktų, vieno tikslo sąvoka buvo apibrėžta remiantis ne bendra nuoroda į konkurencijos iškraipymą rinkose, kuriose darytas pažeidimas, o įvairiais objektyviais veiksniais, kaip antai centriniu didmenininkų vaidmeniu platinimo grandinėje, šios grandinės ypatumais, koordinavimo organizacijų ir daugiaprekių asociacijų buvimu, slaptų susitarimų įgyvendinimo panašumu ir atitinkamų veiksmų sutapimu priemonių, geografiniu ir laiko atžvilgiu.

63 Tokiomis aplinkybėmis, nesant būtinybės nustatyti inkriminuojamų veiksmų papildomo ryšio, nes vienas ir tęstinis pažeidimas gali būti inkriminuojamas nekonkuruojančioms įmonėms ir tam nereikia visada apibrėžti atitinkamų rinkų, atsižvelgiant į tai, kad apeliantė, pirma, yra atsakinga už savo tiesioginį dalyvavimą darant inkriminuojamą pažeidimą ir, antra, už netiesioginį dalyvavimą darant šį pažeidimą, nes žinojo apie visus numatomus ar kitų nagrinėjamo kartelio dalyvių atliktus neteisėtus veiksmus siekiant tų pačių tikslų arba galėjo juos pagrįstai numatyti ir prisiėmė su tuo susijusią riziką, negalima kaltinti Bendrojo Teismo nusprendus, kad Komisija nepadarė jokios klaidos, kai konstatavo, kad nagrinėjamu atveju buvo padarytas vienas ir tęstinis pažeidimas.

64 Galiausiai dėl argumentų, susijusių su ginčijamo sprendimo daliniu panaikinimu kitose Bendrojo Teismo bylose dėl to paties pažeidimo, kaip nagrinėjamasis šiuo atveju, reikia priminti, kad įrodymų, susijusių su atskiromis nacionalinėmis rinkomis, vertinimas priklauso išimtinei Bendrojo Teismo kompetencijai. Kadangi šiais argumentais buvo ginčijama išvada dėl vieno, sudėtinio ir tęstinio pažeidimo, reikia pažymėti, jog to, kad Bendrasis Teismas iš dalies panaikino ginčijamą sprendimą, kiek jis susijęs su tam tikrų įmonių dalyvavimo darant pažeidimą tam tikrose geografinėse rinkose konkrečiais laikotarpiais įrodymu, nepakanka paneigti Bendrojo Teismo išvados dėl bendro plano, apimančio tris prekių pogrupius ir šešias atitinkamas valstybes nares, ir identiško tikslo iškreipti

konkurenciją buvimo. Bet kuriuo atveju tokie daliniai panaikinimai gali lemti tik kiekvienai atitinkamai įmonei skirtos baudos dydžio sumažinimą tiek, kiek apskaičiuojant joms skirtą baudą buvo atsižvelgta į atitinkamas geografines rinkas.

65 Taigi antrasis pagrindas atmestinas kaip iš dalies netinkamas ir iš dalies nepagrįstas.

*Dėl trečiojo ir ketvirtojo pagrindo, susijusių su neribotos jurisdikcijos kontrole ir baudos proporcingumu*

Šalių argumentai

66 Nurodydama trečiąjį ieškinio pagrindą apeliantė tvirtina, kad norėdami užtikrinti teisinį saugumą ir teisingą bylos nagrinėjimą Bendrasis Teismas ir Teisingumo Teismas kiekvienoje nagrinėjamoje byloje dėl Komisijos nustatytos vienkartinės ar periodinės baudos turi veiksmingai įgyvendinti Sąjungos teisės aktų leidėjo jiems pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį suteiktą neribotą jurisdikciją, ypač kai jokia teisės norma nenumato sankcijų suderinimo ir kai apskaičiuodama baudas už 1998–2006 m. Komisija taikė tris skirtingus metodus.

67 Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas, nepaisydamas apeliantės reikalavimų, atliko tik baudos dydžio apskaičiavimo teisėtumo kontrolę.

68 Be to apeliantė tvirtina, kad nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į pažeidimo, kuris apėmė tik kelias valstybes nares, sunkumą, turėjo sumažinti baudą. Komisija už šį pažeidimą nubaudė neproporcingai ir griežčiau nei tokio paties pobūdžio kartelių, apimančių visą Europos ekonominės erdvės teritoriją, atveju.

69 Be to, apeliantė ginčija tai, jog jai nebuvo sumažinta bauda dėl pernelyg ilgos administracinės procedūros trukmės (beveik šešeri metai).

70 Nurodydama ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą apeliantė tvirtina, kad skundžiamame sprendime buvo pažeistas proporcingumo principas, pagal kurį sankcija turi atspindėti pažeidimo sunkumą. Šiuo klausimu ji mano, kad norėdamas nustatyti šį sunkumą Bendrasis Teismas turėjo atsižvelgti į nagrinėjamo pažeidimo poveikį rinkai ir į apyvartą atitinkamose rinkose, tačiau to nepadarė.

71 Bendrasis Teismas taip pat turėjo įsitikinti, kad ginčijamame sprendime numatytų baudos dydis, apskritai paėmus, buvo proporcingas, o jis toks nebuvo, nes buvo skirta 2,94 mln. EUR bauda, o su pažeidimu susijusi apyvarta sudarė apie 5,2 mln. EUR.

72 Taigi apeliantė Teisingumo Teismo prašo ištaisyti šias Bendrojo Teismo klaidas ir pačiam sumažinti skirtų baudų dydį.

73 Komisija prašo atmesti trečiąjį ir ketvirtąjį pagrindus.

Teisingumo Teismo vertinimas

74 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad SESV 263 straipsnyje nustatyta teisėtumo kontrolė reiškia, kad Sąjungos teismas vykdo teisinę ir faktinę ginčijamo sprendimo kontrolę, atsižvelgdamas į ieškovo nurodytus argumentus, ir kad jis turi teisę vertinti įrodymus, panaikinti minėtą sprendimą ir pakeisti baudų dydžius (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062 53 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

75 Teisėtumo kontrolę papildo neribota jurisdikcija, kuri Sąjungos teismui buvo suteikta pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį, remiantis SESV 261 straipsniu. Ši jurisdikcija, be paprastos sankcijos teisėtumo kontrolės, teismui suteikia teisę pakeisti Komisijos vertinimą savuoju ir dėl to panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą (žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 63 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

76 Siekdamas įvykdyti kontrolės pasinaudojant neribota jurisdikcija, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį, reikalavimus dėl baudos Sąjungos teismas, įgyvendindamas SESV 261 ir 263 straipsniuose numatytus įgaliojimus, turi išnagrinėti visus su teisės ar fakto klausimais susijusius kaltinimus, kuriais siekiama parodyti, kad baudos dydis neatitinka pažeidimo sunkumo ir trukmės (žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija / Parker Hannifin Manufacturing ir Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 75 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

77 Vis dėlto šios neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas neprilygsta patikrinimui savo iniciatyva, o procesas vyksta pagal rungimosi principą. Būtent ieškovas iš principo turi nurodyti su ginčijamu sprendimu susijusius ieškinio pagrindus ir pateikti įrodymų šiems pagrindams pagrįsti (žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija / Parker Hannifin Manufacturing ir Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 76 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

78 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tai, jog teismas savo iniciatyva nekontroliuoja viso ginčijamo sprendimo, nepažeidžia veiksmingos teisminės gynybos principo. Iš tikrųjų pagal šį principą nereikalaujama, kad Bendrasis Teismas, kuris, žinoma, turi pareigą atsakyti į nurodytus ieškinio pagrindus ir vykdyti teisės ir fakto klausimų kontrolę, savo iniciatyva turėtų iš naujo išsamiai išnagrinėti bylos medžiagą (žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 66 punktą).

79 Be to, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką tik Bendrasis Teismas turi kompetenciją nustatyti, kaip kiekvienu konkrečiu atveju Komisija įvertino neteisėtos veiklos sunkumą. Nagrinėjant apeliacinį skundą, Teisingumo Teismo vykdoma kontrole, viena vertus, siekiama patikrinti, kiek Bendrasis Teismas teisės požiūriu teisingai atsižvelgė į visus veiksnius, svarbius pažeidimo sunkumo laipsniui pagal SESV 101 straipsnį ir Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnį nustatyti, o antra vertus, įvertinti, ar Bendrasis Teismas teisės požiūriu pakankamai nuodugniai išnagrinėjo argumentus, nurodytus grindžiant prašymą sumažinti baudą. Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimų sunkumas turi būti vertinamas remiantis daugeliu veiksnių, pavyzdžiui, baudų atgrasomuoju poveikiu, konkrečiomis bylos aplinkybėmis ir jos kontekstu, įskaitant kiekvienos nagrinėjamos įmonės elgesį, vaidmenį, kurį kiekviena iš jų vaidino sudarant kartelį, pelną, kurį jos galėjo gauti dėl šių veiksmų, jų dydį ir atitinkamų prekių vertę, taip pat pavojų, kurį tokie pažeidimai kelia Sąjungos tikslams (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 95, 99 ir 100 punktus).

80 Be to, apeliacinėje byloje priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant savo neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą skirtų baudų dydžio. Taigi tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad sankcijos dydis yra ne tik netinkamas, bet ir toks didelis, kad jį būtų galima laikyti neproporcingu, reikėtų konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą dėl to, kad baudos dydis yra netinkamas (be kita ko, žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Quinn Barlo ir kt. / Komisija*, C-70/12 P, EU:C:2013:351, 57 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

81 Trečiasis ir ketvirtasis pagrindai nagrinėtini atsižvelgiant į šią teismo praktiką.

82 Iš minėtos teismo praktikos aiškiai matyti, kad, pirma, įgyvendinant neribotą jurisdikcija atliekama tik skirtų sankcijų kontrolė, o ne viso ginčijamo sprendimo kontrolė, ir, antra, nei neribotos jurisdikcijos, nei teisėtumo kontrolės negalima prilyginti *ex officio* kontrolei, todėl pagal jas nereikalaujama, kad Bendrasis Teismas *ex officio* iš naujo išsamiai išnagrinėtų bylą, neatsižvelgdamas į ieškovo kaltinimus.

83 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas nuo skundžiamo sprendimo 335 punkto atliko veiksmingą baudos dydžio kontrolę, atsakė į įvairius apeliantės argumentus ir minėto sprendimo 397–402 punktuose nusprendė dėl reikalavimų sumažinti baudos dydį, taigi, priešingai, nei teigia apeliantė, neapsiribojo vien šio dydžio teisėtumo kontrole. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas konkrečiai minėto sprendimo 384 punkte nurodė, kad 15 % „pažeidimo sunkumo“ koeficientas ir „papildoma suma“ buvo minimalūs atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamas pažeidimas buvo labai sunkus, paskui to paties sprendimo 397–401 punktuose nusprendė, kad nė vienas iš apeliantės pirmojoje instancijoje pateiktų įrodymų neleido sumažinti baudos dydžio.

84 Konkrečiai dėl pažeidimo sunkumo nagrinėjimo, kurį ginčija apeliantė, reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 381 punkte priminė konkrečiai 2006 m. gairių 23 punktą, kuriame nurodyta, kad „horizontalūs kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimai, kurie paprastai būna slapti, dėl savo pobūdžio laikomi vienu iš didžiausių konkurencijos apribojimų. Laikantis konkurencijos politikos, už juos turėtų būti griežtai baudžiama. Taigi pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama tokių pažeidimų atveju, paprastai bus didelė“. Bendrasis Teismas minėto sprendimo 383 punkte išdėstė Komisijos ginčijamo sprendimo 1211 konstatuojamojoje dalyje pateiktus motyvus, kad horizontalus kainų koordinavimas dėl paties savo pobūdžio buvo didžiausias konkurencijos ribojimas ir kad pažeidimas buvo vienas, sudėtinis ir tęstinis, apimantis šešias valstybes nares ir susijęs su trimis prekių pogrupiais, paskui skundžiamo sprendimo 384 punkte konstatavo išskirtinai sunkų nagrinėjamo pažeidimo pobūdį, kuris leidžia taikyti 15 % koeficientą dėl sunkumo, o to paties sprendimo 385 punkte pabrėžė apeliantės dalyvavimą „centrinėje įmonių grupėje“, kuri darė nustatytą pažeidimą.

85 Taip atsižvelgęs į visus vertinant inkriminuojamo pažeidimo sunkumą reikšmingus veiksnius (horizontalus kainų koordinavimas ir apeliantės dalyvavimas, be kita ko buvo įrodytas), taip pat atsakęs į apeliantės argumentus šiuo klausimu Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos ir įvykdė savo pareigą atlikti veiksmingą ginčijamo sprendimo teisminę kontrolę.

86 Dėl pernelyg ilgos administracinės procedūros trukmės vertinimo reikia priminti, kad nors Komisijos padarytas protingo laikotarpio laikymosi principo pažeidimas gali pateisinti jos sprendimo, priimto po SESV 101 ar 102 straipsniu grindžiamos administracinės procedūros, panaikinimą, nes tai irgi yra atitinkamos įmonės teisės į gynybą pažeidimas, toks protingo laikotarpio laikymosi principo pažeidimas, net jei būtų įrodytas, negalėtų lemti skirtos baudos sumažinimo (be kita ko, žr. 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *CEPSA / Komisija*, C-608/13 P, EU:C:2016:414, 61 punktą ir 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *PROAS / Komisija*, C-616/13 P, EU:C:2016:415, 74 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 69 punkto, akivaizdu, jog savo argumentu, kad Bendrasis Teismas neteisingai vertino pernelyg ilgą administracinės procedūros trukmę, apeliantė siekia tik jai skirtos baudos dydžio sumažinimo.

87 Taigi neatsižvelgiant į tai, ar šis argumentas pagrįstas, jis turi būti atmestas kaip netinkamas.

88 Galiausiai dėl pačios baudos dydžio proporcingumo pažymėtina, kad apeliantė nepateikia jokių argumentų, įrodančių, kad skirtos sankcijos dydis yra netinkamas ar per didelis. Šiuo atžvilgiu argumentas, kad 2,94 mln. EUR baudos dydis yra neproporcingas su karteliu susijusiai apyvartai, sudarančiai 5,2 mln. EUR, turi būti atmestas. Iš tikrųjų nagrinėjamu atveju akivaizdu, kad *Villeroy & Boch* ir jos dukterinėms bendrovėms skirtas galutinis baudos dydis buvo sumažintas tiek, kad neviršytų 10 % bendros jų apyvartos praėjusiais ūkiniais metais, kaip nurodyta Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje. Ši riba užtikrina, kad baudos lygis nebūtų neproporcingas įmonės dydžiui, kurį parodo jos bendra apyvarta (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 280–282 punktus).

89 Taigi trečiasis ir ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindai turi būti atmesti kaip iš dalies netinkami ir iš dalies nepagrįsti.

90 Kadangi nebuvo patenkintas nė vienas apeliantės pateiktas apeliacinio skundo pagrindas, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

91 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir apeliantė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

**1. Atmesti apeliacinį skundą.**

**2. Priteisti iš *Villeroy & Boch Belgium SA* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.